

SALV

Strategische Adviesraad
voor
Landbouw en Visserij

ADVIES

Over de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2011-2012

SALV, 18 november 2011 (nr. 2011-17)

Contactpersoon SALV: Koen Carels

1. Inleiding

Op 21 oktober 2011 nam de Vlaamse Regering akte van de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2011-2012 (beleidsbrief LV 2012). De SALV besliste om op eigen initiatief een advies hierover uit te brengen.

Op 27 oktober 2011 kreeg de ad hoc werkcommissie van de SALV toelichting bij de beleidsbrief, onderdeel landbouw door Joris Relaes van het kabinet LV. Over het onderdeel visserij van de beleidsbrief kreeg de Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de SALV op 16/11/2011 toelichting door Frans Coussement van het kabinet LV.

Het voorliggende SALV-advies werd verder uitgewerkt binnen de ad hoc werkcommissie van de SALV en voor wat het visserijgedeelte betreft, binnen de TWV van de SALV. Het advies werd tijdens de SALV-zitting van 18 november 2011 definitief goedgekeurd.

Piet Vanthemsche
Voorzitter SALV

2. Krachtlijnen

De SALV heeft in zijn advies over de beleidsbrief LV 2012 een aantal suggesties en aanbevelingen geformuleerd. Deze kunnen samengevat worden in de volgende krachtlijnen.

De Raad kan zich in het algemeen vinden in de strategische keuzes die de minister voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid maakt voor het beleidsjaar 2011-2012. De Raad stelt wel vast dat de vorm van de beleidsbrief 2011-2012 veelal beschrijvend van aard is. De Raad is van mening dat een overzicht met de vooruitgang van acties en realisaties dient opgenomen te worden, bijvoorbeeld met behulp van een boordtabel. Het is hierbij van belang dat de meest recente kengetallen worden gebruikt, wat niet altijd het geval is in deze beleidsbrief. Verder is de verwijzing naar ViA-sleutelprojecten waardevol, maar de SALV merkt op dat niet alle sleutelprojecten die gerelateerd zijn aan landbouw en visserij, worden vermeld in de beleidsbrief. De managementsamenvatting die aan de brief voorafgaat, wordt als positief ervaren.

De aanpak van de crisis in de landbouw wordt door de Raad als zeer belangrijk ervaren. De raad vraagt echter om specifieke aandacht te (blijven) besteden aan jonge en startende landbouwers en aan familiale bedrijven. De Raad stelt vast dat een expliciet beleid voor jonge landbouwers ontbreekt in deze beleidsbrief. Het inzetten van dialoogdagen om te komen tot concrete beleidsacties, wordt als positief ervaren.

De Raad kan zich vinden in de omgevingsanalyse van de Vlaamse landbouw, maar betreurt het ontbreken van een beschrijving van de ruimtelijke situatie waarin onze landbouw zich afspeelt. De Raad vraagt in dat verband om aandacht te blijven hebben voor het draagvlak voor landbouw en open ruimte in Vlaanderen en voor het verschaffen van rechtszekerheid.

De Raad neemt nota van wat in de beleidsbrief is vermeld over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2013 (Sleutelproject 17.8). De SALV besluit om in dit advies geen uitdrukkelijk standpunt te formuleren omdat de discussie hierover binnen de SALV de komende maanden nog verder gevoerd zal worden. Een gelijkaardige aanpak geldt voor de momenteel lopende hervorming van het Gemeenschappelijk Visserbeleid (Sleutelproject 20.1) waarrond de Technische Werkcommissie Visserij van de SALV een advies voorbereidt.

De SALV merkt op dat de doelstellingen van het PDPO II volgens de mid-term evaluatie goed vorderen, maar vraagt aandacht voor die maatregelen die minder succesvol zijn zodat alle doelstellingen tegen eind 2013 gehaald kunnen worden.

De Raad stelt vast dat een aantal nieuwe thema's in de beleidsbrief zijn opgenomen. Het gaat hierbij om de rondetafel bijensector waarbij werd nagegaan of bepaalde groenbedekkers als bijenvriendelijk kunnen worden aangeduid, de extra aandacht voor de Vlaamse wijnproductie en de infrastructuur investeringen die bij het ILVO gebeurden.

Tenslotte is de SALV blij met de aandacht die ze krijgt in de beleidsbrief. De SALV vraagt wel om voldoende middelen te voorzien om de goede werking van de strategische adviesraad te garanderen.

3. Situering

Op 21 oktober 2011 nam de Vlaamse Regering akte van de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2011-2012 (beleidsbrief LV 2012).

Een beleidsbrief is een overzicht door elke Vlaamse minister van de manier waarop de begroting uitgevoerd wordt voor zijn of haar beleidsdomeinen tijdens het lopende begrotingsjaar en van het beleid dat hij of zij tijdens het volgende begrotingsjaar wil voeren. Een beleidsbrief bevat ook een overzicht van de manier waarop de regering het regeerakkoord, de beleidsnota's, en de resoluties en moties van het Parlement heeft uitgevoerd. Elke minister dient één of meer beleidsbrieven in, voor de domeinen waarover hij of zij bevoegd is. Beleidsbrieven worden samen met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting ingediend bij het Vlaams Parlement¹.

De beleidsbrief LV 2012 volgt uit de beleidsnota Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2009-2014, waarvan de Vlaamse Regering op 23 oktober 2009 akte nam. Een beleidsnota schetst voor de komende legislatuur het kader waarbinnen beleidsbeslissingen mogelijk worden gemaakt. Over de beleidsnota LV gaf SALV reeds een advies dat op 29 januari 2010² definitief werd vastgesteld.

De beleidsnota kadert op zijn beurt binnen het Vlaamse regeerakkoord, dat op 15 juli 2010 in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd. Het Regeerakkoord Vlaanderen 2009-2014 draagt als titel: "*De Vlaamse Regering 2009-2014. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwde duurzame en warme samenleving*". Het regeerakkoord omvat de belangrijkste doelstellingen voor het beleid van de Regering tijdens haar legislatuur. De krachtlijnen voor de landbouw- en visserijsector zijn opgesomd in het hoofdstuk *Een levendige landbouw- en Visserijsector*³.

Voorliggend document, een reflectie over de beleidsbrief LV 2012, is een advies op eigen initiatief van de SALV.

4. Advies

4.1 De beleidsbrief LV 2012

De Raad stelt vast dat de beleidsbrief begint met een *managementsamenvatting* die een overzicht geeft van de belangrijkste punten uit de beleidsbrief. Nadien volgen zeven inhoudelijke delen. Het eerste deel, *omgevingsanalyse landbouw en agrovoeding*, beschrijft de huidige situatie in de landbouw.

Het tweede deel, *crisissen vormen een uitdaging*, bespreekt verschillende algemene strategieën voor risico- en schadebeperking en formuleert een aantal concrete maatregelen voor de varkenshouderij, de rundveehouderij en de tuinbouw.

In hetzelfde onderdeel stelt de beleidsbrief LV dat de voorstellen van de Europese Commissie in verband met de hervorming van het GLB negatief ogen voor Vlaanderen. Voor de positie die Vlaanderen inneemt in het debat wordt verwezen naar de resolutie over het GLB die in het Vlaams Parlement werd aangenomen.

¹ Vlaams Parlement: parlementaire begrippenlijst

(<http://www.vlaamsparlement.be/vp/informatie/begrippenlijst/beleidsnotabrief.html>)

² SALV-advies beleidsnota LV 2009-2014

(http://www.salv.be/salv/Libraries/Documenten/2010_01_29_SALV_advies_beleidnota_LV_def_1.sflb.ashx)

³ Vlaamse regeerakkoord: "De Vlaamse Regering 2009-2014. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving". Pagina 35-37: de landbouw- en visserijsector.

(http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite?c=Solution_C&cid=1247734278469&context=1141721623065---1191211215889-1265698199452--1247734278469&p=1186804409590&pagename=Infolijn/View)

De Vlaamse overheid plant onder het motto “Landbouwer=Ondernemer²” in 2012 verdere acties om ondernemerschap in de land- en tuinbouw aan te moedigen. Het Vlaamse Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) blijft de motor van innovatie en verduurzaming in de land- en tuinbouw en kan ingezet worden om kortetermijnoplossingen aan te reiken voor sectoren in crisis.

Tenslotte besteedt het tweede deel van de beleidsnota aandacht aan innovatieve landbouw waarbij de werking van het Platform voor Landbouwonderzoek, het ILVO en de praktijkcentra centraal staan.

In het derde deel, *landbouwers krijgen kansen*, worden een aantal nieuwe initiatieven en kansen voor landbouwers aangehaald. Het Strategisch Plan Korte Keten en het Strategisch Plan Biologische Landbouw worden blijvend geëvalueerd, geactualiseerd en verder uitgewerkt. Het flankerend mestbeleid bij MAP4 wordt ingevuld met concrete acties.

Vlaanderen wil eveneens kansen bieden aan landbouwers via Boeren op een Kruispunt, zorgboerderijen, het ondersteunen van de Vlaamse wijnsector, de weerbaarheid van het bijenbestand en de implementatie van de regelgeving over en onderzoek naar genetische gewijzigde gewassen. Tenslotte worden ook ruimte voor landbouw (onder andere AGNAS en glastuinbedrijvenzones) en de kansen die gecreëerd worden in het instandhoudingsdoelstellingenproces aangehaald.

Het vierde deel, *duurzame landbouw in een duurzame economie*, verwijst naar alle initiatieven rond duurzaamheid, voedselsystemen en klimaat. In het kader van de Strategie Duurzame Ontwikkeling zal in 2011 en 2012 een transitieproces van start gaan met het oog op duurzame voedselsystemen tegen 2050. De VLAM ondertekende een charter Duurzame Ontwikkeling waarin verklaard wordt dat de VLAM in zijn communicatie aandacht zal besteden aan meer duurzame voedselkeuzes. Er is eveneens aandacht voor initiatieven rond plattelandsontwikkeling (bijvoorbeeld agroforestry), dierenwelzijn, gewasbescherming en het gebruik van landbouwgrondstoffen als bron van energie.

In het kader van de invloed van de landbouw op de klimaatverandering zal de Vlaamse landbouwadministratie een belangrijke bijdrage leveren aan het nieuwe Vlaamse Klimaatplan na 2012. Het beleidsdomein zal in de loop van 2012 een maatregelenpakket voorstellen. Het project “carbon footprint van de Vlaamse veehouderij” zal eind 2011 afgewerkt zijn. In 2012 zal bekeken worden op welke manier de resultaten van het onderzoek kunnen leiden tot een reductie van de voetafdruk in de praktijk.

Het onderdeel *visserij*, het vijfde deel van de beleidsbrief, begint met een kort overzicht van de visserijsector en een bespreking van het Europees Visserijfonds (EVF). In het kader van de hervormingsvoorstellen voor het Gemeenschappelijk Visserijbeleid verklaart de beleidsbrief dat Vlaanderen achter het uitgangspunt van de EU, namelijk het streven naar een duurzame visserij, staat. Vlaanderen stelt zich echter een aantal vragen bij de capaciteitsvermindering, de invoering van de aanlandingsverplichting en de geplande regionalisering. Deze voorgestelde maatregelen zijn immers moeilijker te realiseren in onze vloot. In het onderdeel visserij wordt ook aandacht besteed aan de mariene beschermde gebieden, de aqua- en maricultuur en het onderzoek naar visserij, aquacultuur en mariene ecosystemen.

Het zesde onderdeel van de beleidsbrief handelt over de landbouwadministratie onder de titel “*de landbouwadministratie, efficiënt en doeltreffend*”. Het VLIF zet in op re-engineering en administratieve vereenvoudiging. Op die manier moeten aanvragen en dossierbehandeling vlotter verlopen. Om deze vereenvoudiging in de praktijk om te zetten zullen ook de verouderde informaticatoepassingen worden vervangen met het oog op implementatie in het e-loket. In 2012 zal dit e-loket verder uitgebouwd worden en wordt gemikt op een blijvende groei. Tenslotte vermeldt de beleidsbrief dat de deskundige insteek van de SALV ook in 2012 op prijs gesteld wordt.

“Het Vlaamse plattelandsbeleid: werken aan de omgevingskwaliteit op het platteland en in het Randstedelijke gebied” vormt het zevende en laatste inhoudelijke deel van de beleidsnota. Dit deel focust op het concretiseren van de tekst *“Naar een Vlaams plattelandsbeleidsplan”*. Het plattelandsbeleid is gebaseerd op 3 sporen, namelijk het signaleren en bespreekbaar maken van plattelandsthema’s, het opzetten van horizontale projectinitiatieven op Vlaams niveau en het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten. Een ontwerp van decreet inzake het plattelandsfonds als projectmatig fonds zou in de loop van 2012 ingediend worden in het Vlaams Parlement.

De beleidsnota wordt afgesloten met een overzicht van de *resoluties en moties Vlaams Parlement*, een overzicht van de *regelgeving*, de *rapportering over de opvolging van de Rekenhofaanbevelingen in de beleidsbrieven* en een lijst met *afkortingen*.

4.2 Algemene bespreking van de beleidsbrief

De SALV stelt vast dat de beleidsbrief LV een verdere uitwerking vormt van de beleidsnota LV en de bepalingen omtrent landbouw en visserij zoals weergegeven in het Vlaams Regeerakkoord. Het regeerakkoord stelde een levendige landbouw- en visserijsector voorop als onderdeel van doorbraak *“de open ondernemer”* van Vlaanderen in Actie (ViA). Uit het regeerakkoord blijken voor wat betreft landbouw en visserij een aantal strategische keuzes.

Landbouw:

Op internationaal en Europees niveau

- de wenselijkheid van een mondiale strategie voor een substantiële toename van de mondiale landbouwproductiviteit gekoppeld aan een duurzame consumptie;
- het belang van het Europese landbouwmodel en een duurzame hervorming daarvan;

Op Vlaams niveau

- werk maken van een landbouwbeleid dat innovatie koppelt aan duurzaamheid;
- het streven naar een faire en transparante prijsvorming in alle geledingen van de voedingsketen, met bijzondere aandacht voor de prijs betaald aan producenten;
- het belang van een duurzame landbouw. Het PDPO vormt hiervoor de basis: VLIF, beheerovereenkomsten, diversificatie van landbouwbedrijven en specifieke plattelandsmaatregelen
- de verdere juridische verankering van het agrarische gebied conform het RSV;

Visserij:

- de verduurzaming van het visserijbeleid.

Deze keuzes werden vertaald in de 7 delen van beleidsnota LV 2009-2014. De indeling van de hoofdstukken in de beleidsbrief LV 2012 sluiten aan bij de 7 delen uit de beleidsnota. De opbouw van de beleidsbrief LV 2012 is ook gelijkaardig aan de opbouw van de beleidsbrief LV 2011. Nieuwe elementen dit jaar zijn de managementsamenvatting, de oplijsting van resoluties en moties van het Vlaams Parlement en de verwijzing naar sleutelprojecten uit Vlaanderen in Actie (ViA).

Vlaanderen in Actie (ViA) is het toekomstproject van Vlaanderen. Vlaanderen wil tegen 2020 uitmunten als een economisch innovatieve, duurzame en sociaal warme samenleving. De doelstelling van Vlaanderen is om uit te blinken op elk maatschappelijk terrein (wetenschappelijk, economisch, ecologisch, onderwijskundig, sociaal, internationaal en bestuursmatig). Om dit te bereiken zijn grote doorbraken nodig. ViA formuleert 7 doorbraken:

- de open ondernemer;
- de lerende Vlaming;

- innovatiecentrum Vlaanderen;
- groen en dynamisch stedengewest;
- slimme draaischijf van Europa;
- warme samenleving;
- slagkrachtige overheid.

De doorbraken van Vlaanderen in Actie zijn opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014. In het Regeerakkoord staan 335 sleutelprojecten die de Vlaamse regering zal uitvoeren tegen 2014. De sleutelprojecten worden jaarlijks opgevolgd in een monitoring van het regeerakkoord⁴.

Daarnaast is er het PACT2020 waar voor de 7 ViA-doorbraken concrete doelstellingen worden vastgelegd, onderverdeeld in 5 centrale thema's. Het pact werd door de Vlaamse Regering en de maatschappelijke spelers ondertekend. Om de doelstellingen van het Pact 2020 goed te kunnen opvolgen, worden ook jaarlijks een hele reeks indicatoren gemeten⁵.

In de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2011-2012 wordt verwezen naar een aantal sleutelprojecten met betrekking tot landbouw. Het merendeel daarvan zit vervat onder de doorbraak open ondernemer. Het gaat om sleutelprojecten met betrekking tot administratieve vereenvoudiging (sleutelproject (SP) 17.1), studiewerk rond een omgevingsanalyse in de landbouw en agrovoeding (SP 17.2), de opmaak van een intern actieplan ondernemerschap (SP 17.3), het verder zetten van de ronde tafel rond risicobeheer in de landbouw (SP 17.4), voorbereidingen voor de opmaak van het PDPOIII (SP17.6), opvolging van de in 2010 opgestarte procedure met betrekking tot GGO (SP 17.7), opvolging van werkzaamheden rond de EU besluitvorming GLB na 2013 (SP 17.8), de rol van het ILVO in verband met ontwikkelingssamenwerking (SP 17.9), het versterken van de Vlaamse exportpositie door VLAM (SP 18.1), oproep agrovoedingsprojecten (SP 19.2), opmaak van een jaarplan 2012 met betrekking tot biolandbouw (SP 19.3), bijdrage aan het Vlaams klimaatsbeleidsplan (SP 19.5) en de analyse en input bij de voorstellen over een nieuw gemeenschappelijk visserijbeleid (SP 20.1). Er wordt ook verwezen naar 2 sleutelprojecten onder de doorbraak 'groen en dynamisch stedengewest'. Het gaat hierbij om het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten (SP 47.1) en het opmaken van een voorontwerp van decreet plattelandsfonds (SP 47.2).

De Raad merkt op dat niet alle ViA-sleutelprojecten met betrekking tot landbouw en visserij in de beleidsbrief 2012 worden vermeld. Het gaat bijvoorbeeld over de uitvoering van het witboek landbouwonderzoek (SP 17.5) en de opmaak van een voorlichtingsplan 2012 (SP 19.4). Voor een volledig overzicht van alle ViA-sleutelprojecten waardoor het beleidsdomein LV gevat wordt, zie bijlage van dit advies.

Daarnaast vraagt de Raad zich ook af of er voor de actiepunten uit de beleidsbrief die geen ViA-sleutelproject zijn, ook een monitoring wordt voorzien. Door de manier waarop de beleidsbrief is opgesteld, kunnen de actiepunten moeilijk geïdentificeerd worden. De Raad beveelt een soort boordtabel aan met de opvolging en realisaties van de verschillende actiepunten uit de beleidsnota en de beleidsbrieven, inclusief budgettaire gegevens.

De Raad vindt het gebruik van een managementsamenvatting met daarin een weergave van de belangrijkste elementen uit de beleidsbrief een goed initiatief.

⁴ <http://vlaandereninactie.be/wp-content/uploads/2011/02/Overzichtstabel-monitoring-ViA-regeerakkoord-september-2011.pdf>

⁵ <http://vlaandereninactie.be/actie/pact-2020/>

In het algemeen kan de SALV zich vinden in de uitwerking van de strategische keuzes van de beleidsbrief LV 2012. Eerder stelde de SALV al in zijn advies van 29 januari 2010 over de beleidsnota LV 2009-2014 *‘De Raad kan zich aansluiten bij de voorgestelde strategische keuzes in de beleidsnota. Het zijn keuzes die de Vlaamse land- en tuinbouw ook de volgende jaren zullen moeten in staat stellen zich verder op een duurzame manier te ontwikkelen en de verworven positie op Europees en wereldvlak inzake productie en vermarkting van land- en tuinbouwproducten te behouden en zelfs te verbeteren’*.

In het SALV-advies naar aanleiding van de beleidsnota LV werd gesteld dat voor een aantal voor landbouw relevante thema’s een duidelijkere afstemming tussen de verschillende beleidsnota’s (en dus beleidsdomeinen) werd verwacht. De SALV stelt vast dat dit bijvoorbeeld gebeurd is in het kader van het mestbeleid waar de beleidsbrief LV 2012 de concrete acties van het flankerende mestbeleid oplijst. Ook voor wat betreft de verdere invulling op Vlaams niveau van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2013 (SP 17.8) is in de beleidsbrief opgenomen dat overleg zal gepleegd worden met de leefmilieuadministratie.

Volgens de omgevingsanalyse zetten schaalvergroting en professionalisering van de landbouwsector zich in snel tempo verder. De beleidsbrief maakt echter geen melding van kleine landbouwers en van starters. De Raad vraagt om aandacht te blijven besteden aan de kleine familiale bedrijven en om de noden en problemen van startende land- en tuinbouwers niet uit het oog te verliezen.

In de beleidsbrief 2011-2012 ontbreekt een expliciet beleid voor jonge landbouwers. De SALV vestigde in zijn advies op de beleidsbrief 2010-2011 al de aandacht hierop door te stellen *De SALV meldde in haar advies over de beleidsnota 2009-2014 het ontbreken van een expliciet beleid voor jonge land- en tuinbouwers. Daarbij verwees de Raad naar een jongerenactieplan, met een aantal te verwezenlijken actiepunten. De Raad erkent dat door de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw⁶ de vestigingssteun voor jonge landbouwers verhoogd werd van €55.000 naar €70.000 en vindt dit ook een positieve zaak. Daarbij drong de Raad er ook op aan verder acties ten gunste van jonge landbouwers te ondernemen. In het bijzonder suggereert de Raad dat bij de opmaak van nieuwe regelgeving aandacht wordt besteed aan de positie van de startende/jonge land- en tuinbouwer.*

De beleidsbrief LV 2012 geeft aan dat er bij de opmaak van de beleidsinitiatieven die van strategisch belang zijn voor de Vlaamse land- en tuinbouw en visserij beroep zal gedaan worden op de insteek vanuit de SALV. De Raad vindt een goede wisselwerking met de entiteiten van het beleidsdomein LV van belang en kijkt in dat verband uit naar initiatieven waarbij de Raad door de beleidsvoorbereidende entiteiten vroeg in de besluitvorming kan worden betrokken.

4.3 Stapsgewijze bespreking van de beleidsbrief

1.Omgevingsanalyse landbouw en agrovoeding

In de omgevingsanalyse wordt een beknopt beeld van de landbouwsector geschetst aan de hand van indicatoren. De raad stelt vast dat niet voor alle indicatoren gebruik gemaakt is van de meest recente kengetallen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de van 2009 daterende kengetallen die voor het bedrijfsinkomen per familiale arbeidskracht voor de varkenssector gehanteerd worden en op basis

⁶ SALV-Minaraad advies van 29 oktober 2010 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende een wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw
(http://www.salv.be/salv/Libraries/Documenten/2010_10_29_SALVMinaraadadvies_wijziging_VLIF_DEF.sflb.ashx)

waarvan in de beleidsbrief over de varkenssector geconcludeerd wordt dat deze “*duidelijk het beste scoort*”. Anderzijds merkt de beleidsbrief terecht op dat de gemiddelde waarden grote (en steeds groter wordende) verschillen binnen eenzelfde sector verhullen.

Er wordt ook gesteld dat de milieudruk van de landbouw afneemt, hetgeen een goede zaak is maar een continue opvolging vergt. Om een nauwkeuriger beeld te geven vraagt de Raad zich af of het niet mogelijk is om hier recentere data te gebruiken.

De Raad stelt vast dat de omgevingsanalyse melding maakt van de optimale omstandigheden om aan land- en tuinbouw te doen in Vlaanderen (bodem, klimaat, know how, dicht bij de markt, professionalisme). Ook wordt melding gemaakt van de Vlaamse ambitie uitgedrukt in het PACT 2020 om de vergelijking met de landbouweconomische topregio's in Europa te kunnen doorstaan. Er wordt evenwel geen cijfermateriaal aangereikt over de (in EU-context gezien) specifieke omgeving waarin die Vlaamse land- en tuinbouw gedijt, met name een geïndustrialiseerd en een zich verder verstedelijkend gewest, waarin de open ruimte en de daarin voor land- en tuinbouw noodzakelijke grond een schaars goed is geworden. Deze ruimtelijke randvoorwaarde samen met de economische randvoorwaarde van een marktgedreven economie (kosten, prijzen) en de toegenomen maatschappelijke verwachtingen (leefmilieu, dierenwelzijn) vormen de feitelijke omgeving waarin de Vlaamse land- en tuinbouw en agrovoeding gedijt.

2. Crisissen vormen een uitdaging

Crisisbestendigheid van de Vlaamse landbouw

In de septemberverklaring naar aanleiding van de begroting 2012⁷ werd over land- en tuinbouw aangegeven dat de Vlaamse Regering kiest voor een sterke primaire sector, dat het meer risicobestendig maken van de land- en tuinbouwers prioritair is en dat land- en tuinbouwers zuurstof krijgen. De Raad stelt vast dat de crisisbestendigheid van de Vlaamse landbouw een ViA-sleutelproject is en dat er zowel ingezet wordt op risico- en crisisbeheer in de plantaardige als dierlijke sectoren.

De Raad is het eens dat er ruime aandacht wordt besteed aan de problematiek rond het risicobeheer. Het is essentieel dat de landbouwer-ondernemer zich zo goed mogelijk moet kunnen wapenen tegen bedrijfsrisico's en de gevolgen van crisissen. Daarvoor moeten hem de nodige maatregelen worden aangereikt. In dat verband is ook van belang dat het ketenoverleg in de managementsamenvatting is vermeld.

De Raad vraagt specifieke aandacht voor (jonge) land- en tuinbouwers aangezien zij door de grote investeringslast en de geringe financiële buffer uiterst kwetsbaar zijn bij crisissen. Bijvoorbeeld eist de VLIF-reglementering⁸ dat er een minimum inkomen van 12.000 euro beroepinkomen per jaar uit activiteiten op het landbouwbedrijf moet komen, terwijl in crisistijden (jonge) bedrijven dit niveau niet halen.

De brief geeft aan dat inspanningen om de problematiek inzake de structureel geworden crisis in de varkenshouderij aan te pakken geleid hebben tot de mogelijkheid tot het oprichten van producentenorganisaties en inter-brancheorganisaties na 2013. Daarnaast kan tegen 1 december

⁷ Verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2012 31 (2011-2012) - Nr 1 septemberverklaring
http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/resultaat.action?pContext=DW_STUKKEN&pTypeld=218&selectId=1&groupingIds=50&groupValues=218

⁸ Artikel 1, 2° van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende de steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw

2011 een actieplan varkenshouderij worden verwacht dat opgesteld werd op basis van de discussie tijdens de dialoogdagen.

De Raad staat positief ten opzichte van de aanpak waarbij een beroep werd gedaan op het instrument van dialoogdagen. Wat het oprichten van producentenorganisaties (PO) betreft, deze kunnen leiden tot een sterkere positie van de individuele landbouwer, met respect voor de bestaande Europese regelgeving.

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2013

De beleidsbrief analyseert de voortellen van de Europese Commissie in verband met de hervorming van het GLB als negatief voor Vlaanderen. De beleidsbrief stelt dat er niet alleen minder middelen voor Vlaanderen zullen beschikbaar zijn (algemene budgetvermindering op EU-niveau en een verschuiving van de middelen binnen Europa) maar dat de resterende middelen weinig of geen aandacht hebben voor de specifieke Vlaamse context van een hoog-productieve landbouw in een peri-urbane omgeving. In de beleidsbrief wordt een eerste cijfermatige inschatting gemaakt van wat impact van de voorstellen zou kunnen zijn.

De Raad neemt kennis van deze analyse. Binnen de SALV zal over het GLB na 2014-2020 een gedachtewisseling plaats vinden waarbij in eerste instantie de verschillende ideeën en standpunten van de Raadsleden worden verzameld. Daarna zal de Raad hierover op gepaste wijze rapporteren.

In de beleidsbrief wordt melding gemaakt van een prognose met betrekking tot de impact en haalbaarheid van de vergroenings- en herverdelingsmaatregelen naar aanleiding van de GLB voorstellen, uitgevoerd door het departement landbouw en visserij. De Raad vraagt inzage in de scenarioanalyses en –voorwaarden.

De wetgevende voorstellen tot het nieuwe GLB stellen dat de plattelandsontwikkelingsprogramma's onderdeel uitmaken van het 'Common Strategic Framework'⁹. In dit kader moet er een partnerschapscontract opgesteld worden dat afgetoetst moet worden bij alle belangengroepen. De Raad vraagt om hier werk van te maken en alle partners te betrekken in elk stadium van PDPO III. Dit betekent concreet dat alle stakeholders betrokken moeten worden bij de voorbereiding, implementatie, monitoring en evaluatie van de plattelandsontwikkelingsprogramma's.

Stimuleren van het ondernemerschap in de landbouw

De Raad vindt het positief dat onder het motto 'landbouwer, ondernemer in het kwadraat' het ondernemerschap onder de aandacht wordt gebracht. In de beleidsbrief wordt melding gemaakt van diverse acties maar de Raad wenst er ook op te wijzen dat een aangepast vormingstraject, in overleg met de landbouworganisaties, met voldoende aandacht voor het ondernemerschap (inclusief maatschappelijk verantwoord ondernemen, kennis en competenties inzake management en bedrijfseconomie) ook een belangrijk item is.

De Raad erkent de inspanningen van de Vlaamse Regering om de administratieve lasten op de landbouwer te verminderen. De Raad stelt vast dat de Vlaamse Regering een bepaling invoerde¹⁰ waardoor een landbouwer in plaats van een bedrijfseconomische boekhouding, ook een eenvoudige fiscale boekhouding kan indienen om van VLIF-steun te kunnen genieten. De Raad erkent dat dit op zich een vereenvoudiging is, maar merkt daarnaast op dat de landbouwer door het gebruik van een

⁹ De objectieven voorzien in de Europa 2020-strategie worden in investeringsinitiatieven vertaald via een *common strategic framework* (CSF) voor alle structuurfondsen. De EC wil een partnerschapscontract afsluiten met elke lidstaat. Dit contract legt vast wat de lidstaat of regio met de toegewezen middelen zal doen om de deze strategie te implementeren.

¹⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie aan de landbouw.

eenvoudige boekhouding in tijden van crisis minder snel kan reageren en bijsturen omdat hij in zijn boekhouding niet kan beschikken over een aantal technische kengetallen die wel aanwezig zijn in de bedrijfseconomische boekhouding.

Platform voor Landbouwonderzoek

In september 2011 werd vanuit de Vlaamse landbouwadministratie een workshop georganiseerd 'Transformatie en innovatie in de agrovoedingssector', waarbij het de bedoeling was om synergieën te zoeken tussen het Witboek Landbouwonderzoek en het Witboek van de voedingsindustrie. De Raad is geïnteresseerd in het ontvangen van feedback over de bereikte resultaten.

In de beleidsbrief wordt vermeld dat het Platform voor Landbouwonderzoek zich in het najaar van 2011 en in 2012 verder zal toelagen op het stimuleren van samenwerking, het functioneren van kennis- en innovatiesystemen en afstemming met andere financiële instellingen. De Raad steunt het idee om in het Platform voor Landbouwonderzoek het innovatiegebeuren aan te zwengelen. Tevens vraagt de Raad om de samenwerking met Flanders' FOOD rond het Witboek van de voedingsindustrie verder aan te moedigen.

De Raad stelt vast dat in de beleidsbrief wordt verwezen naar het concept van de Europese Innovatiepartnerschappen uit de Europa 2020-strategie. De "Innovatie-Unie"¹¹, een van de vlaggenscheppen van Europa 2020, moet de innovatie in Europa stimuleren en versnellen, en tegelijkertijd een einde maken aan hinderpalen die voorkomen dat goede ideeën snel op de markt komen. Dit houdt onder meer in dat de publieke en de privésector samen innovatiepartnerschappen oprichten om innovaties sneller op de markt te brengen. Zo komt er meer geld vrij voor onderzoek en ontwikkeling, worden investeringen beter op elkaar afgestemd, en kunnen regels en normen actueel worden gehouden, afgestemd op de economische realiteit van vandaag. De Raad vindt het nuttig indien de rol van het Platform voor Landbouwonderzoek in deze problematiek meer verduidelijkt zou worden.

Momenteel wordt veel onderzoek gedaan op gebied van duurzaamheid en zijn er veel onderzoeken die onrechtstreeks informatie aanbrengen over bepaalde duurzaamheidsaspecten (bijvoorbeeld CO2 footprint). Het Platform zou volgens de Raad een belangrijke rol kunnen spelen op gebied van opvolging, coördinatie, wetenschappelijke visieontwikkeling en strategie op gebied van duurzaamheid en transitieprocessen.

ILVO op weg naar 2020

De Raad stelt vast dat het gebouwenpatrimonium van het ILVO vernieuwd wordt. Er gebeurden investeringen in een nieuwe onderzoekserre, een Food Pilot¹² werd recentelijk geopend en voor 2012 wordt een nieuwe melkveestal en een nieuwe stal voor een gesloten varkensbedrijf gepland.

De Raad staat positief ten opzichte van deze inspanningen van de Vlaamse overheid. Zo kunnen bijvoorbeeld de investeringen in de Food Pilot bijdragen tot de verankering van het agrovoedingscomplex in Vlaanderen. De Food Pilot laat toe om op een professionele manier om te gaan met de ontwikkeling en toepassing van innovaties in de voedingsindustrie.

3. Landbouwers krijgen kansen

De beleidsbrief LV 2012 geeft de verschillende vormen van landbouw een kans. De Raad stelt vast dat ook nieuwe of vernieuwende vormen van landbouw in de beleidsbrief aan bod komen. Nieuw in deze beleidsbrief is bijvoorbeeld de aandacht voor wijnbouw in Vlaanderen. Zoals in de beleidsbrief 2011 werd aangekondigd, is er sinds kort een strategisch plan korte keten.

¹¹ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

¹² <http://www.foodpilot.be/>

Rondetafel bijensector

De Raad stelt vast dat in de beleidsbrief aandacht wordt besteed aan de weerbaarheid van het bijenbestand en daaraan gekoppeld de toestand van de bijenteelt. De Raad wenst er op te wijzen dat ook een belangrijk deel van de land- en tuinbouwsector afhankelijk is van bestuiving door insecten. Zo bleek uit een mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de EU-biodiversiteitsstrategie tegen 2020¹³ dat naar schatting meer dan 80% van de Europese teelten minstens gedeeltelijk afhankelijk zijn van bestuiving door insecten. De beleidsbrief duidt twee oorzaken aan voor de bijensterfte. Er wordt gewezen op de aantasting veroorzaakt door de varroamijt en een tekort aan voedsel door een verminderde biodiversiteit. De Raad wijst in deze ook op het belang van bijenpopulaties voor de landbouw en dringt aan op voldoende wetenschappelijk onderzoek naar accurate kwantificering van het probleem in Vlaanderen, naar sanitaire oplossingen en naar eventuele bijkomende factoren, onder andere van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

De Raad stelt vast dat de beleidsbrief melding maakt dat er vanaf 2012 4 miljoen EUR wordt uitgetrokken voor het inzaaien van groenbedekkers en dat deze nieuwe steunmaatregel voor groenbedekking als maatregel in het kader van het flankerend mestbeleid ook ingezet zal worden om de bijenproblematiek aan te pakken. De Raad steunt het idee om te onderzoeken welke groenbedekkers het meest 'bijenvriendelijk' zijn, maar merkt ook op dat er enkel een positief effect voor de bijen zou kunnen zijn als de groenbedekkers voldoende vroeg worden ingezaaid en nog tot bloei kunnen komen voor de winter. De Raad vraagt om daarnaast ook werk te maken van bijkomende maatregelen om de weerbaarheid van de bijenpopulatie te verhogen.

Afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur

De beleidsbrief LV 2012 maakt melding van geplande werkzaamheden inzake het AGNAS-proces, de glastuinbouwbedrijvenzones, het flankerend landbouwbeleid en de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor wat betreft de Europese vogel en habitatrichtlijngebieden. Van de momenteel lopende voorbereiding van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) waarrond tegen eind 2011 een groenboek wordt verwacht, wordt geen gewag gemaakt.

De Raad vindt het belangrijk dat ook het AGNAS-proces en het IHD-proces goed worden opgevolgd door het beleidsdomein Landbouw en Visserij om de impact naar landbouw zo beperkt mogelijk te houden, zonder afbreuk te doen aan de vooropgestelde doelstellingen. Daarnaast is het belangrijk dat beide processen goed op elkaar worden afgestemd.

De Raad meent dat werken aan een groter maatschappelijk draagvlak voor land- en tuinbouw in Vlaanderen van strategische belang is. Concreet wenst de Raad te wijzen op het belang van rechtszekerheid voor land- en tuinbouwers inzake de bestemming van gronden. Het ter beschikking zijn van grond tegen een aanvaardbare prijs is een essentiële voorwaarde om land- en tuinbouwproducten te produceren.

Flankerend landbouwbeleid

De Raad stelt vast dat de mogelijkheden voor flankerend landbouwbeleid bij grote infrastructuurprojecten zullen geïntegreerd worden in het in voorbereiding zijnde nieuwe decreet landinrichting. Volgens de Raad is het noodzakelijk dat het flankerend landbouwbeleid, zoals aangegeven, decretaal zal verankerd worden.

¹³ http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/1_EN_ACT_part1_v7%5B1%5D.pdf

Afstemming met water en natuur

De Raad stelt vast dat in het punt ‘afstemming met water en natuur’ niet gesproken wordt over water. De Raad is echter van mening dat inzake integraal waterbeleid er wel een aantal belangrijke zaken te verwachten zijn met een impact op landbouw, zoals de geplande aanpassing aan het decreet integraal waterbeleid en de uitvoering van de stroomgebiedbeheerplannen in de speerpuntgebieden.

4. Duurzame landbouw in een duurzame economie

De beleidsbrief geeft aan dat er momenteel een transitieproces loopt rond land- en tuinbouw als gevolg van de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO). Het doel van deze oefening is volgens de brief dat het landbouw-voedselsysteem in Vlaanderen tegen 2050 actief zou bijdragen aan de realisatie van een Vlaamse groene economie. Uit de monitor van het Vlaams Regeerakkoord¹⁴ van september 2011 blijkt dat er reeds een transitieproces landbouw en voeding wordt ondersteund als onderdeel van de ViA doorbraak 5 “groen en dynamisch stedengewest”, sleutelproject “opmaak van een langetermijnvisie DO en stimuleren van een transitiebeleid in het kader van de VSDO”. Als betrokken entiteiten bij dit project worden DAR, LNE en OVAM vermeld.

In een advies over de VSDO van eind 2010 gaf de Raad aan de idee van een transitie-oefening voor land- en tuinbouw te ondersteunen. De Raad had tot nu toe nog geen kennis van de opstart van een dergelijke transitie-oefening en vraagt hieromtrent transparante communicatie en betrokkenheid. De Raad vraagt om het beleidsdomein Landbouw en Visserij bij de transitie-oefening te betrekken.

VLAM-charter Duurzame Ontwikkeling

De Raad is blij met het initiatief van de VLAM om in haar werking en communicatie bijzondere aandacht te hebben voor duurzame consumptie- en productiepatronen via de ondertekening van het VLAM-charter Duurzame Ontwikkeling.

Agroforestry

Wat betreft agroforestry is het voor de Raad niet alleen belangrijk dat subsidies op de gemaakte aanplantkosten geven worden, maar dat ook het resultaat, het succes en de mogelijkheden van agroforestry voor de Vlaamse Land- en tuinbouw die dank zij deze subsidies gerealiseerd zijn, verder worden opgevolgd. De Raad verwijst ook naar zijn advies van 28 april 2011 over een ontwerp besluit van de Vlaamse Regering betreffende het verlenen van subsidies voor boslandbouwsystemen met toepassing van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling voor de Programmeringsperiode 2007-2013¹⁵, en meer bepaald naar de nog weg te werken juridische knelpunten, zoals die ook bij de Vlaamse Regering bekend zijn.¹⁶

Tussentijdse evaluatie PDPO II en jaarverslag 2010

De beleidsbrief stelt: *“Uit de tussentijdse evaluatie van PDPO II¹⁷, die eind 2010 verscheen, en het jaarverslag 2010, blijkt de financiële uitvoering van het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling 2007-2013 goed op schema zit.”* De Raad wenst hierbij echter op te merken dat de tussentijdse evaluatie eveneens stelt dat doelstellingen van de maatregelen “natuur binnen/buiten Natura 2000” en “agromilieumaatregelen” eerder laag liggen. De evaluatie stelt vast dat de uitvoering van de agromilieumaatregelen in totaliteit goed op schema ligt, maar dat bepaalde onderdelen zoals de BO soortenbescherming en de BO kleine landschapselementen weinig populair

¹⁴ Monitoring Vlaams Regeerakkoord, september 2011, p132, SL37.1, <http://vlaandereninactie.be/wp-content/uploads/2011/04/Groen-en-dynamisch-stedengewest-overzichtstabel-monitoring-ViA-regeerakkoord-september-2011.pdf>

¹⁵ http://www.salv.be/salv/Libraries/Documenten/2011_04_28_advies_agroforestry_1.sflb.ashx

¹⁶ <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2239>

¹⁷ <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/Achtergronddocument%20tussentijdse%20evaluatie%20PDPO%20I%20finaal.pdf>

zijn. De maatregel “bebossing van landbouwgronden” loopt eveneens achter op schema. De Raad vraagt dat de nodige inspanningen geleverd worden om alle vooropgestelde doelstellingen alsnog tegen 2013 te behalen. Hierbij dienen de knelpunten, zoals aangegeven in de mid-term evaluatie, weggewerkt te worden.

Dierenwelzijn

De beleidsbrief geeft aan dat de Vlaamse overheid belangrijke inspanningen blijft leveren op het vlak van dierenwelzijn. Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar diverse voorlichtingsactiviteiten met betrekking tot de inhoud van de wetgeving (Europese Richtlijnen voor leghennen en zeugen) en de praktische invulling daarvan voor de landbouwers. Hiertoe werken de diensten uit het beleidsdomein LV samen met de partners binnen het huidige Praktijkcentrum Varkens en het Praktijkcentrum Pluimvee.

De Raad moedigt de Vlaamse overheid aan zich ten volle voor te bereiden op de taken die in de toekomstige bevoegdheidsoverdracht inzake dierenwelzijn bevat zitten.

De Raad vraagt zich af of er door de varkenscrisis bij de zeugenbedrijven nog voldoende investeringsruimte aanwezig is om de omschakeling naar groepshuisvesting te kunnen financieren.

Reductie van gewasbeschermingsmiddelen

De Raad moedigt de Vlaamse overheid aan om in overleg met andere bevoegde overheden werk te maken van een pragmatisch wettelijk kader voor systemen van restwater op de boerderij en vervolgens om de introductie in de praktijk van aanvaarde systemen te ondersteunen.

Carbon footprint van de Vlaamse veehouderij

De beleidsbrief LV 2012 geeft aan dat na het afronden van de onderzoeksopdracht ‘koolstofvoetafdruk rundsvlees, varkensvlees en melkproducten’ waarvan de resultaten eind 2011 worden verwacht, er in 2012 werk zal gemaakt worden van een strategie om de voetafdruk te verlagen. De Raad vindt dit een goede zaak maar wenst er in dat verband op te wijzen dat de onderzoek momenteel nog loopt en dat de resultaten van het onderzoek nog gevalideerd moeten worden. Zoals in het SALV-advies dat de aanleiding vormde voor dit onderzoek reeds was uiteengezet, zijn volgende toetsstenen voor de SALV van belang: wetenschappelijke standaarden, internationaal vergelijkbaar, ketenbenadering en maatschappelijk gedragen.

Landbouwgrondstoffen als bron van energie en biogebaseerde producten

De Raad is positief ten opzichte van de voorzichtige aanpak van het luik ‘landbouwgrondstoffen als bron voor biogebaseerde producten’. De Raad wenst hierbij te herinneren aan haar standpunt uit de beleidsbrief 2010-2011 *In elk geval dient aan de toepassing van de biomassa een rangorde gegeven te worden waarbij telkens gezocht wordt naar de hoogste toegevoegde waarde van een product en waarbij subsidies niet tot een verstoring van de markt leiden.* De eerste missie van de landbouw is te zorgen voor voedselproductie. Er moet over gewaakt worden dat het op grote schaal voortbrengen van grondstoffen voor de biogebaseerde economie niet zal leiden tot tekorten van de voedselgrondstoffen en als gevolg hiervan tot extreme prijsstijgingen van de voeding voor de consument.

5. Visserij

De Raad stelt vast dat de Vlaamse Regering en de Europese Unie de visserijsector structureel willen verduurzamen door investeringssteun en een nationaal strategisch plan. De verduurzamingdoelstelling in de beleidsbrief kan worden versterkt met de vermelding dat de sector dit initiatief steunt, meer specifiek door de ondertekening door de minister, de producentenorganisatie, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), het departement

LV en de milieubeweging Natuurpunt van een convenant voor verdere verduurzaming van de Vlaamse visserij.

In de beleidsbrief wordt aangegeven dat de veilklokken van de Vlaamse Visveiling, met afdelingen in Oostende en Zeebrugge en de Nieuwpoortse visveiling in 2012 gelijk worden gesteld zodat simultane verkoop in de 3 veilplaatsen mogelijk wordt. De SALV vindt de verwijzing naar dit uniek veilsysteem in de Vlaamse havens een terecht voorbeeld is van een sector in beweging. Er dient echter te worden opgemerkt dat het bekomen van één enkel systeem op drie veilplaatsen op zich al een grote stap voorwaarts is, ook wanneer dit niet automatisch aanleiding geeft tot een simultaanverkoop van een gelijkaardig productaanbod op de verschillende plaatsen.

De Raad stelt vast dat volgens de beleidsbrief LV de gemiddelde tongprijs in euro per kg in de Belgische havens lager ligt dan in de buitenlandse havens. In dit kader vraagt de Raad een bevestiging dat de gemiddelde tongprijs hier enkel betrekking heeft op de Belgische productie. Om te vermijden dat dergelijke cijfers een vertekend beeld geven, vraagt de Raad om ze in het juiste perspectief te plaatsen. Het is immers mogelijk dat de Belgische tong die wordt verkocht in buitenlandse havens pas verkocht wordt als de prijzen hoger liggen.

De Raad merkt op dat de beleidsbrief melding maakt van het Belgisch Operationeel programma¹⁸ in uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan voor de Belgische visserijsector 2007-2013, waarbij steunmaatregelen vervat zitten in 5 prioritaire zwaartepunten, namelijk: (1) aanpassing van de visserijvloot, (2) aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en vermarkting, (3) maatregelen van gemeenschappelijk belang, (4) duurzame ontwikkeling van visserijgebieden en (5) technische bijstand. De SALV merkt ook op dat de beleidsbrief het zwaartepunt 'Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden' bevestigt. De SALV ondersteunt de noodzaak om het Europees Visserijfonds te focussen op ondersteuning van de primaire sector in de visserijketen. De SALV staat ook volledig achter de aanvraag tot een derde wijziging van het financieringsplan en beaamt dat hierdoor een optimale benutting van de fondsen gedurende de tweede helft van het programma kan worden bekomen.

De beleidsbrief verwijst naar het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011 dat het beheer van de visvergunningen aanpast. De SALV verwijst in dit kader naar zijn advies van 14 april 2011 over het visvergunningenbesluit¹⁹ en kijkt daarbij uit naar een uitvoeringsbesluit rond het splitsen van vergunningen zodat er optimaal gebruik kan worden gemaakt van een maximale flexibiliteit voor het bekomen van een duurzame vloot.

De SALV werkt momenteel aan een ontwerp advies over zijn visie op een aantal hoofdlijnen uit de voorstellen van de Europese Commissie rond de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). De Raad hoopt dat hiermee rekening wordt gehouden tijdens de onderhandelingen in de Europese Raad en het Europees Parlement. De SALV is verheugd dat een aantal kernpunten van die visie al in de beleidsbrief worden teruggevonden. Wat betreft het financieel instrument, waarvoor eind november 2011 de commissievoorstellen worden verwacht, vindt de SALV dat de Vlaamse overheid de mogelijkheid tot steun voor een duurzame vlootvernieuwing en differentiatie van de vlootstructuur zou moeten verdedigen, naast reeds bestaande mogelijkheden voor het benutten van bestaande visserijtechnieken. In dit verband staat de Raad ook achter een sectorinitiatief rond een zoektocht naar het ideaal vaartuig voor de Vlaamse visserij op basis van het uiteindelijke GVB.

¹⁸ http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/nop_ned.pdf

¹⁹ http://www.salv.be/salv/Libraries/Documenten/SALV_2011_04_07_advies_visvergunning_v0_4-DEF.sflb.ashx

België is gestart met de aanduiding van de mariene beschermde gebieden conform de bepalingen van de habitatrichtlijn. Wat betreft mariene beschermde gebieden wijst de SALV erop dat dit voor de Vlaamse visserij niet alleen een beleidsthema is in de Belgische wateren, maar ook op andere visgronden. Dit geldt ook voor thema's als windmolenparken, gebieden voor aggregaten-, olie- of gaswinning en andere, die een rol spelen in de ruimtelijke ordening in de Europese wateren en in de kaderrichtlijn mariene strategie. De Raad herhaalt ook zijn bezorgdheid over de mogelijke gevolgen voor de visserijsector en de wens om in een vroeg stadium betrokken te worden bij elke volgende stap in de procedure en verwijst daarbij naar zijn advies van 26 maart 2010 naar aanleiding van de studie betreffende het opstellen van een lijst van potentiële habitatrichtlijngebieden²⁰ waarin wordt gesteld *Niettemin wenst de Technische Werkcommissie Visserij van de SALV reeds in deze fase zijn bezorgdheid over de mogelijke gevolgen voor de visserijsector te uiten. De Raad vraagt dan ook uitdrukkelijk om door de bevoegde administraties in een vroeg stadium betrokken te zullen worden bij de aanvang van iedere volgende stap in de procedure, inzonderheid voor wat betreft het te ontwikkelen maatregelenbeleid.*

De doelstellingen rond productie en zelfvoorzieningsgraad die in de beleidsbrief worden aangehaald voor aquacultuur, kunnen volgens de SALV niet worden losgekoppeld van de bestaande productie-eenheid, de visserijvloot. Daarom wordt geadviseerd om de Technische Werkcommissie Visserij en of de bestaande producentenorganisatie bij het op te richten aquacultuurplatform te betrekken.

6. De landbouwadministratie, efficiënt en doeltreffend

De Raad steunt alle initiatieven die leiden tot een klantgerichte, efficiënte en doeltreffende landbouwadministratie. Inspanningen betreffende administratieve vereenvoudiging mogen niet uit de weg worden gegaan. De Raad stelt vast dat het VLIF de aanvragen van investerings- en vestigingssteun en de dossierbehandeling vlotter wil laten verlopen.

De Raad stelt vast dat het de bedoeling is om de werkzaamheden van de SALV te consolideren en nauw te betrekken in het beleidsvoorbereidend werk. Het voorzien van voldoende middelen om een goede werking van de adviesraad te garanderen, is in dit verband evenwel essentieel. De Raad vraagt dat hier tijdens de eerstkomende begrotingscontrole werk van zou worden gemaakt.

7. Regelgeving

De SALV stelt vast dat besluiten met betrekking tot visserij geen deel uitmaken van de lijst uit de beleidsbrief.

²⁰ http://www.salv.be/salv/Libraries/Documenten/2010_03_26_Advies_Potentiele_Habitatrichtlijngebieden_BDNZ_def_1.sf1b.ashx

8. Bijlagen

Tabel : Analyse van de ViA-sleutelprojecten waardoor het beleidsdomein LV gevat wordt (bron: ViA-monitoringstabel Regeerakkoord september 2011, <http://vlaandereninactie.be/wp-content/uploads/2011/02/Overzichtstabel-monitoring-ViA-regeerakkoord-september-2011.pdf>)

Nr. hoofdstuk	Nr. sleutelproject	Naam VIA-sleutelproject	In beleidsbrief LV 2012 vermeld
10	1	Individuele begeleiding van bedrijven	
	2	Ontwikkeling en uitvoering van een gepaste focusstrategie	
	3	Een actieve economische diplomatie gericht op de groeilanden	
11	1	Individuele begeleiding van bedrijven	
	2	Creëren van synergie	
	3	Samenwerking binnen de Vlaamse overheid	
15	1	Vernieuwd sectorbeleid als uitvoering van de staten-generaal	
17	1	Administratieve vereenvoudiging realiseren	X
	2	Omgevingsanalyse landbouw en agrovoeding	X
	3	Opmaak actieplan ondernemerschap	X
	4	Risicobeheer in de landbouw	X
	5	Witboek landbouwonderzoek uitvoeren	
	6	Innovatiebeleid voor landbouwers	X
	7	GGO boeren	X
	8	GLB na 2013	X
	9	Internationalisering ILVO	X
18	1	Versterking van de Vlaamse exportpositie door VLAM	X
19	1	Opmaak van PDPO III	
	2	VLIF als motor voor innovatie en verduurzaming van de landbouwsector	X
	3	Biolandbouw in de pioniersrol	X
	4	Voorlichting	X ²¹
	5	Landbouw en klimaat	X
20	1	Gemeenschappelijk visserijbeleid na 2012	X
40	5	Evaluatie van het delfstoffenbeleid	
41	1	Opmaak instandhoudingsdoelstellingen (IHD)	X
	3	Groen in en om de stad	
43	4	Ombouw van het bestaande distributienet naar een slim net	
44	1	Goedkeuring en uitvoering waterbeheerplannen	
	2	Implementatie concept "waterveiligheidsplannen" in de drinkwatervoorziening – opmaak brondossiers als eerste stap	
	3	Ontwikkeling kennisopbouw watersystemen	
	4	Vereenvoudigen planning en procedures van integraal waterbeleid	

²¹ In de beleidsbrief LV 2012 wordt verwezen naar het VIA-sleutelproject Voorlichting, maar in tegenstelling tot de Monitoring VIA, maakt de beleidsbrief geen melding van een Voorlichtingsplan 2012

	6	Actieplan EU-nitraatrichtlijn	
45	1	Vlaams klimaatbeleidsplan 2013-2020	X
	2	Adaptatiebeleid en mitigerende maatregelen naar aanleiding van klimaatverandering voorbereiden	
47	1	Gebiedsgerichte projecten	X
	2	Plattelandsfonds	X
76	1	Versnellen, verbeteren en vereenvoudigen van de processen en procedures voor investeringsprojecten	